

מסורת הש"ס

הכל שוחטין פרק ראשון חולין

ט.

עין משפט נר מצוה

נא א"מ פ"ו מהלכות
מאכלות אסורות
הלכה יט:
ב [מ"י] פ"ג מהלכות
תפילין הלכה יא:
ג ג' מ"י פ"ד מהלכות
שחיטת הלכה א' כ סמג
עשין סג א [טו] טו"ש י"ד
סמ"ג א ספ"ק א [ג] ג
[ויסמן] כ ספ"ק א:
גג א מ"י פ"א מהלכות
שחיטת הלכה י' סמג
עשין סג א [טו] טו"ש י"ד
סמ"ג א ספ"ק א:
גד י' מ"י שם הלכה י:
גה ז מ"י שם הלכה י:
טו"ש י"ד סמ"ג כה
ספ"ק ג בה"ג:
ח [מ"י] שם פ"א הלכה י:
טו"ש י"ד סמ"ג כה
ספ"ק א:
גו ט' מ"י פ"ו מהלכות
שחיטת הלכה י' סמג
עשין סג א [טו] טו"ש י"ד
סמ"ג א ספ"ק א:
גז ט' מ"י פ"ז מהלכות
שחיטת הלכה י' סמג
עשין סג א [טו] טו"ש י"ד
סמ"ג א ספ"ק א:

רבינו גרשום

מעילאי נמי קרמא איכא
ולא (א) יכול לומר
ולא לסחוף: לא אידי
רמשי' וכו'. מיפרכת
לומר שוחטין אותה
ולא שוחטין קרמא תתא:
ואידך הני שכיחי כלומ'
אלו אין צריך ללמוד דהני
שחיטת אנשיה אחרים
יודעין את דא' כתב
שחיטה ומילה שכיחי בכל
עידנא: מאי קמ"ל כולוה
תננה. לומר ואת אמרין
לעיל בודק אם יודע
לומר הלכות שחיטה מותר
לאכול משחיטתו ואם לאו
אסור לאכול משחיטתו:
אם שהה כדי ביקור
ללמוד דבריו הסימנין
כו' לא כדי ביקור חכם
לא דסברת כדי ביקור
סימנים אלא שיבודק
אומר סכין חכם: אם
כן נתת דבריו לשיעורין.
לומר פעמים שהוא עומד
בקיור ופעמים ברחוק
וזה היה שיעורין: אלא
כדי ביקור טבח חכם.
טבח עצמו ששחט שהוא
חכם: והשתא מזה היא.
כלומר נבלה: ומר סבר
בחוקת איסור קאמרין
ולא נבלה. ולימא נשחטה
הותרה מפני מה את אמרת
בחוקת היתר. הא קמ"ל
דאע"ג דאיתיליד בה
ריעותא כדבעא מיניה ר'
אבא [מרב] הוה משום זה
בעיא צריך לומר בחוקת
היתר עומדת עד שיוודע
במה נטרפה: נטל הא
ליתנה. כלומר מה אנו
יודעין אם נקבן ואם
לאו ומשום הכי (ג) אמר
בחוקת היתר עד שיוודע
כו'. חיישינן שמא במקום
נקב נקב כלומר ואסור
שטרפה היתה שנקובת
היתה או דילמא דואב
עצמו עשה נקב זה ומותר.
אמר ליה לא חיישינן
שמו מעיקרא היתה נקובה
למותר. המנקה. כלומר
דאכל בתאנה: באבטיח
כמו אבטיחין. חיישינן
שמו במקום נקב של נחש

(א) אולי י"ל ומהלך אמר דלא
לסחוף. (ב) נבלה ל"ל
ומשום הכי לא היה הולך
לומר כדחוקת הימר עומדת.

ואידך הני שביחין. כדאמר (ב"מ דף כט:) תפילין צי צר חבו
משכח שכיחי מנאן מדקדק רבינו מס דאין צריך לקשור בכל יום
תפילין כשנתינתו שרבינו אליהו היה מנריך לקשורן מדקאמר כהקומץ
רבה (מנחות לה: ע"ש בתוס' ד"ה משעת) תפילין מאומתי מצרך עליהן
משעת הנחה ועד שעת קשיה ולרבינו
חס נראה דההיא קשיה היינו הידוק
שמהדקו סביב ראשו כמו (מדד דף
כ:) שליא קשורה צו וכמו (ע"ו
דף ה.) קשורה צו ככלל דאי קשיה
ממש וכי צלל יום ילך אלל צר חבו
ועוד דכריש המולא תפילין (עירובין
דף זא. ושא) משמע דאסור לקשור קשר
של תפילין בשעת משום דהוי קשר של
קיימא דקאמרין ישנות מכניסן זוג
זוג אלל חדשות לא ומפרש בגמרא
לחדשות קרי שאין מקושרות ואם קרי
עשוי לקשור ולהתיר בכל יום א"כ לא
הוי קשר של קיימא:

בולחיו תנינחו. פירש בקונטרס
עקור דמנן שחט את
הושט ופסק את הגרגרת ותימה דאין
זה שייך להלכות שחיטה דזה פסול
מפני שלא שחטו ולא דמי לשאר
הלכות שחיטה ויש לומר דליידי
ששחט בסכין פגומה או במגל זה
נקרא פסק את הגרגרת ופסולה הוי
משום דאין שוחטין אלל חונקין דתנן
בפירקין (לקמן דף טו:) חונן מן המגל
והמגירה כו' ובהלכות גדולות פירש
עקור שנעקר הסימין ונשחט חונן
ממקומו ותימה דמה ענין זה להלכות
שחיטה והלא לא עשה כלום אלל
שהסימין נשחט מאליו ואפילו (א) שחטו
בסכין תפוק ליה מטעם הגרמה ויש
לומר דליידי כשנשחט הסימין ואחר
כך שחטו וכולוה מניניה דקאמרין היינו
מדמנן בפרק כסוי הדם (לקמן דף פה.)
הנזיר והמעקר פטור מלככות ואם
תאמר שפירא דלא מניחא ביה שחיטה
שכזר נטרף ויש לומר לדברי הלכות
גדולות לאו טרפה היא אלל שכן
הלכה למשה מסיני דאין שחיטה
מועלת בסימין שחט הנשחט חונן
למקום חיבורו צין צושט צין צקנה
ואפילו עוף שהכשור צימין אחד
ואם שחט האחד צין שחיטה מועלת
בשני ואם תאמר ולמה אינו מונה
בהלכות שחיטה פסק הגרגרת בסימין
פגומה כמו שמונה לפירוש הקונטרס
ויש לומר דהתם אין כאן שחיטה
שאינו אלל חונן ולפירוש הקונטרס
ניחא שאינו מונה שמונה דהלכות
גדולות דהוי טרפה ששחטו ואין
צריך להזכירו ומיהו לא הוי השתא

עקור לפירוש הלכות גדולות מעין שאר הלכות שחיטה שהן בגוף
השחיטה ועקור אינו בגוף השחיטה אלל ששחט סימן שנעקר וגם
קצת קשה לשון נזיר ומעקר משמע שאינו אלל מעקר הסימין ואין
עושה שחיטה אחרת רק שמיחתו בעיקור כמו צנחירה ואינו
שזכך לא היה מת ומה שקשה מלקמן (א) לפירוש הקונטרס ומפרק
אלו טרפות וליישב הלכות גדולות אפשר כל אחד במקומו בעזרת
השם יתצרך: **כדי** ביקור טבח חכם. ואף על פי שיש סכין
גדולה וסכין קטנה משערין לכל בהמה בסימין שיש בה כמלא לזכר
ומזן לזכר כמלא לזכר: **ואסורה** בהמיה. משום דרוב
פעמים שוחט שפיר ושריא מדאורייתא לא החמיירו לעשות נבלה:
אמר ליה אין חוששין שמא במקום נקב נקב. ואפילו יש שם
נקבים הרבה שלא במקום שנינו מתקבל דמליין כולוה
צוזא כי היכי דמכשרין (לקמן מט.) היכא דממשמשא ידא דטבחא:

התם

בז' ספקא איכא: מי חיישינן שמא במקום נקב. שהיה זה מחלה
אחרת ליה השתא כשהכניס צו שיעיר וטרפה דנקבו הדקין אחד משמונה עשר טרפות הוא (לקמן מג.) מנקר. לשון נקבים קרי"ט צלע"ו:
שחט

מעילאי נמי. כי סחין לה על גבי צמר איכא קרמא מפסיק שאין
חלב שאין לו קרום דק מלמעלה: **ממשמשא**. מני"ר: **מפסק**. לשון
פחות אותה פחים (ויקרא ג:) **כסב**. לכתוב שידע לחתום שמו אילו
יש צד דקין או לעדות: **שחיטה**. לאמן ידו לכן אפילו שזקי בהלכותיה:

קשר של תפילין. יש צו אומנות שעשוי
כמו אות דל"ת שהיא נראה כזה שדי
השיין חקוקה בקמטי התפר כעין
שיין ורצועה קטנה כפולה אומלית
כעין יו"ד והקשר עשוי כדן: **הני**
שכיין. תפילין ולינית וזכרת חתנים
מציין תדיר הלך הכל בקיפין כהם
ואין לרבינו לימוד שמעמנו יהיה צקי
כהם: **שחיטה** דרסה חלדה הגרמה
ועיקור. בפרק השוחט מן לכולוה
שהיה (לקמן לב.) אם שהה כדי שחיטת
בהמה כו'. (א) שחט והתח הראש צבת
אחת שלא הולך והציא היינו דרסה.
(ב) שחט הושט ופסק בהגרמת הרי
עיקור. (ג) או שהחליד את הסכין הוי
חלדה כחולדה זו התמונה בחורין.
(ד) השוחט מתוך הטבעת הוי הגרמה
והתם [ות]. מפרש לה ואילו ולשון הגרמה
שכריע ידו ללאת חונן ממקום הכשר
שחיטה וכמו היה שוקל עין בעין נותן
לו גירומיו וגבי הכרעה צבצא צתרא
(דף פח:) **כולוה** [סמך]. צמחיתין
פרק השוחט (ב) שבהמה מתנבלת בהן
וכיון שאין צקי בהן פשיטא דאסור
לאכול וכי שמואל דאמורא הוא מתני'
אתא לאשמועינן שכזר משנה שניה
ועומדת: **ולא ידע**. אינו יודע ששחט
לעשות כן ומאכילה לנו: אם שהה
כדי ביקור. והוא שיעור שהיה: לאו
כדי ביקור סימין. אלמא יש בהן
נזיר ביקור: **כדי ביקור חכם**.
לזדוק הסכין שהטבח צריך להראות
הסכין לחכם העיר מפני כבוד החכם
דאמרין לקמן (דף י:) אע"ג שהטבח
צקי בנשחטה בדיקה: **אם כן נכנס**
וידריך לשיעוריו. פעמים שהחכם
רחוק מהטבח פעמים שהוא קרוב:
ענה חכם. שהשוחט תלמיד חכם
ואין מופלא בעיר ממנו כלומר לא תלוי
השיעור אלל בשהיית צדיקת סכין
לחודיה: **לא צדק**. צימנינן (א) מאי:
טרפה שחטה אינה מטמאה דאמרין
בשעור ורש"י (לקמן קמ:) מן ההמיה (א)
מקצת בהמה מטמאה ומקצתה אינה
מטמאה ואינו זו טרפה ששחטה:
נבלה. דלאו בחוקת שחיטה מחזיקין
לה כדכר הוה (א) בפירקין: **בהמה**
בחייה בחוקת איסור. שהרי אסורה
משום אכר מן החי הלך אס נולד
ספק בשחיטה וצאת להעמידה על

חוקתה שהיה בכל ידכר אתה אומר העמד דבר על חוקתה שהיה
מתחלה שאין יכול להוציאה ממנה על ידי ספק מנאלת אומר שבהמה זו
אסורה שהרי בחוקת איסור היתה תחלה ומספק אתה צא להפירה שמה
נשחטה כראוי אל תמירה מספק עד שיוודע קך שנשחטה כראוי: **נשחטה**
הרי היא בחוקת היסור עד שיוודע קך בהמה נטרפה. ולקמן מפרש
מאי נפקא מינה. וצרישא דמילתיה קמפלגי דהשתא נולד לנו ספק
בשחיטה שמה לא נשחט הרוז: **מר סבר בחוקת איסור**. הראשון
עומדת שלא היתה שחטה וכיון דבחוקת שאינה שחטה ומוקמית
לה הרי מתה ומטמאה: **ומר סבר בחוקת איסור אמרין**. ולאכילה הוא
ישנאסרה קודם שחיטה: **לא אמרין**. שהרי צמר מן החי אינה
מטמאה: **וימא נשחטה הוסיפה**. דלשון חוקה לא שייך אלל דכזר ספק
דמינא העמד דבר על חוקתו: **דאע"ג דאיתיליד בה ריעותא**. שגולד זה
ספק טריפות ספק קודם שחיטה היה זה ויש תלומדו צללחך שחיטה
מוקמית לה אחזקת הימר דתם בהמה אינה טרפה ותליין צללחך
שחיטה וכשרה: **נטל הא ליתנה**. ולא חזין דהו שזר ריעותא ומהי
אחרת ליה השתא כשהכניס צו שיעיר וטרפה דנקבו הדקין אחד משמונה עשר טרפות הוא (לקמן מג.) מנקר. לשון נקבים קרי"ט צלע"ו:
שחט

(א) רוצויה קטנה כפולה
תלוייה בה עין יוד:
(ב) פסק את הגרגרת היינו
עיקור: (ג) נותן לו גירומיו
הכרעות כבבא בתרא:
(ד) כולוה תננה במתני'
פ' השוחט: (ה) לא ברך
בסימנים לאחר שחיטה
מאי: (ו) כדבר הוה
בפרש"י דמילתיה הסי'
(ז) שהרי בכל ספק אתה
אומר העמד דבר על
חוקתה שהיה שחטה
שאיך יכול: (ח) נשחטה
הרי היא בחוקת היתר
דרוב בהמות שנשחטו וכן
הן בחוקת היתר ולקמן
מפי' מאי נפקא מינה:
(ט) מוקמית לה הרי היא
מתה ומטמאה: (י) הוא
שנאסרה קודם שחיטה:
לא אמרין שהרי בשר מן
החי אינה מטמאה כיב
בש"י לא נמצא כל זה: